

Însemnări

politice - economice - culturale - edilitare

CUPRINSUL:

Stăpânii noștri ascunși
Insemnările Săptămânii
Vina Ministrului Instrucțiunii Publice
Un nou an de activitate
De la primele noului regim la stabilizare
Criza politicii franceze și Guvernul Laval
Grija economiilor bugetare
Expoziția dela «Universul»
Activitatea d-lui Donescu în lumina humorului
În atenția d. Ministru Nistor
Propaganda germană se organizează
Viața politică și parlamentară
Cărți apărute
Insemnări mărunte
Diverse, etc. etc.

însemnări

politice - economice - culturale - edilitare

Anul II, No. 53

14 Iunie 1935

publicație săptămânală

Director: **ST. BOTEZ-REY**

Redacția și Administrația:

Str. G-RAL LAHOVARI Nr. 28
BUCUREȘTI

abonamente:

autorități, instituții și întreprinderi comer. și industriale lei 1000 anual
particulari » 250 »

5 lei exemplarul

Stăpânii noștri ascunși

Suntem în toiul adunărilor generale de sfârșit de an ale întreprinderilor bancare, comerciale și industriale. Adică avem ocazia de a lua cunoștință de situația în care se găsește armătura economico-financiară a țării.

De obicei, opinia publică nu se interesează de loc, nici de locul pe care îl ocupă aceste întreprinderi în agrenajul național și nici de rezultatele pe care le arată, socotind că un bilanț contează mai puțin decât un anunț sau o reclamă de ziar.

Nu suntem de această părere. Întreprinderile bancare, comerciale și industriale reprezintă, în primul rând, prestigiul economiei românești. În urmă, ele dirijează capitalul, creditul, munca și producția noastră și, ca atare, pașii lor nu sunt liberi.

În afară de acestea, urmărirea acestei activități se face simțită și pentru un alt motiv. Nici băncile, nici casele comerciale și nici industria, nu trăesc, astăzi, în afară de noi. Dacă nu le ajutăm direct și oficial, cum este cazul băncilor, în tot cazul luăm măsuri de protecție pentru a le păzi de concurența străinătății și lăsăm pe consumator aproape la discreția lor.

Se înțelege că lucrul acesta nu-l facem cu inima ușoară. Ori care ar fi curentele de idei în circulație, am dori ca să nu le purtăm de grijă. Așa cum se prezintă lucrurile, n'o putem însă face.

Pentru motivele acestea, să ni se dea voie să relevăm, mai ales cu ocazia adunărilor generale de anul acesta, o stare de lucruri care nu poate să nu îngrijoreze. Întreprinderile economice-financiare ale țării, în luptă, de sigur, cu o sumă de greutate în surmontabile, caută mijloace, de a se apăra și de a atinge prosperitatea printr'un sistem condamnabil: cointeresarea conducătorilor politici.

Ce ese de aci, este ușor de înțeles. Întreprinderea care vrea un acces mai liber în instituțiile de Stat și vrea lărgirea de bușeului și a avantajilor ce le are, cooptează în consiliile de ad-ție o persoană influentă, care nu are alt rol de cât să pună bine întreprinderea cu Statul. O furnitură, o lucrare, o scutire de taxe, un tarif vamal protector, o dispoziție de lege salvatoare, de eludarea controlului fiscal și al aparatului de Stat, nu se pot obține decât prin influențe. Omul politic cointeresat în întreprindere le obține și se oferă pentru a le obține. Aci este nenorocirea. Întreprinderile de soiul acesta au ajuns omnipotente și stăpânirea lor ocultă se întinde în toate domeniile vieții publice, ceiace are un sens profund imoral și antisocial.

Se întâmplă ca persoanele acestea infuente să fie foarte puțin numeroase. Atunci, ele figurează, ca ilustrație a sistemului, în zeci de consilii, formând o obligație cumulardă care conduce viața economică în afară de legile ei firești. Am văzut anul acesta sosirea acestor potentați și acestor excelențe la adunărilor generale. Aceiași și aceleași, descinzând cu gravitate din limuzine și preocupate de a nu pierde bunăvoința patronilor.

Socotim sistemul acesta dăunător economiei românești și o sfidare a intereselor generale ale țării. Pentru purificarea atmosferei morale și pentru premenirea ce se impune, cointeresarea aceasta trebuie desființată. Oamenii politici să nu mai facă parte din consilii de ad-ție; o persoană să nu poată cumula mai multe însărcinări de felul acesta, mai ales atunci când nu sunt acționari subscriitori de capital. Vor avea partidele politice curajul măsurilor acestea ?

INSEMNAȚIILE SAPTĂMÂNII

Strălucitele serbări de anul acesta ale Restaurației s'au desfășurat într'un cadru de entuziasm și într'o bogăție unică de manifestări. Se dovedește astfel, în primul rând, dragostea ce masele poporului o poartă M. S. Regelui Carol al II-lea și încrederea în înțelepciunea și în voința sa de a conduce destinele naționale.

Pentru a da însă, un tâlc mai adânc aniversării, Suvoranul a dat acestei zile o nouă semnificație. Ziua Restaurației e ziua tineretului, e sărbătoarea sporturilor și a renașterii unui spirit nou.

Astfel, părăsind fastul ordonat al oficialității, Suvoranul scoboară în ziua aceasta în mijlocul tineretului și împărtășește cu el speranțele într'un viitor mai bun, în care generațiile călitate de voință regală vor ști să lupte pentru păstrarea patrimoniului național.

Tâlcul acesta dat serbării Restaurației este încă o dovadă de înțelegerea pe care M. S. Regele o arată timpului și împrejurărilor în care trăim și nu va întârzia de a-și arăta roadele binefăcătoare pentru unitatea sufletească a poporului român.

Răceala dintre Londra și Roma a intrat într'o nouă fază. Incurajarea dată Abisinie de Anglia, furniturile de armament ce alimentează Abisinia pe ascuns și pe față și un oarecare plan englez de a bara eșirea italiană la Marea Roșie, în drumul Indiei, au dus la eșirea violentă a Ducelui Mussolini.

Putem presupune că manevrele germane și-au atins ținta. Italia se angajează definitiv în Africa și frontul franco-anglo-italian e rupt în favoarea Reichului. Această ruptură e evidentă de altminteri și prin discuțiile programului naval dintre Anglia și Germania, care au dus, se pare, principial, la recunoașterea dreptului pentru Germania de a avea un tonaj de 35%, din totalul tonajului englez de pe glob. Poate conveni aceasta Franței și Italiei? Evident că nu.

Atunci? După logica lucrurilor, suntem în ajunul războiului italo-abisinian și a izbucnirii conflagrației europene, dacă Germania va vrea să tragă foloasele situației ce-a creat-o, sau care i s'a creat.

Mult așteptata remaniere a cabinetului englez s'a produs. D-l Macdonald a schimbat cu d. Baldwin, Sir John Simon a părăsit Foreign-Office-ul, aviația a primit un nou conducător, ca și alte câteva ministere și subsecretariate. Este o remaniere largă, cu aceiași formulă națională, care a fost pregătită foarte laborios și cu circumspecțiune.

Totuși nu aceasta ar fi trebuit să fie înfățișarea Cabinetului Baldwin. Cel puțin în ceia ce privește Foreign-Office-ul, care trebuia să capete titular pe d. Eden. Se vede, însă, că propaganda germană în Anglia este foarte puternică și popularitatea și tinerețea strică. Astfel d. Eden a rămas în funcție de o simplă însărcinare la Liga Națiunilor, având a suporta lupta cu toate curentele și a se păzi de gesturi care i-ar strica în cariera sa politică. Dar toate acestea, pentru că a-legebat bat la ușă și în Anglia, și d. Baldwin se teme să ia atitudine care ar da prilej opoziției să recolteze aprobări și succese în masele populare, bine încălzite de radicalismul filogerman și de laburiștii înverșunați de trădarea d. Macdonald.

Ministerul Comunicațiilor și al Lucr. Publice a fost sesizat sub interimariatul d-lui Valer Pop de propunerea ca plata pensiilor să se facă în toată țara și la o zi anumită prin mijlocirea Regiei Autonome P. T. T.

Propunerea fiind examinată cu atenție a fost aprobată de d. Valer Pop, pentru că ea cuprinde foarte multe avantagii, atât pentru Stat, cât și pentru pensionari. Regularitatea plății și fixarea ei la domiciliul pensionarului sunt cele mai esențiale. Apoi ar veni descongestionarea serviciilor Ministerului de Finanțe, care au făcut din plata pensiilor un sistem de tortură, pentru pensionari, tratându-i, când nu se practică bacșișul, de miluiți.

Aplaudăm propunerea, precum aplaudăm și pe d. Valer Pop că a aprobat-o, în siguranța că d. Franasovici o va menține. Mai rămâne însă d. Victor Antonescu. Nu pentru reaua voință ce n'o are față de pensionari, ci pentru fondurile ce trebuiesc date la timp, pentru acreditive, pentru preparația birocratică etc., etc. Aceasta-i greutatea și pare că ea nu va putea fi înlăturată.

S'a desvelit Duminică, 9 Iunie cr., statuia lui Spiru Haret, marele ministru și omul școlii în adevărata accepție a cuvântului.

De sigur, Spiru Haret se bucură de imortalizarea în marmură în Capitala țării, înaintea lui Eminescu și a lui Maiorescu, cari, dacă n'au căpătat titlaturi speciale pentru activitatea lor, rămân cei mai străluciți reprezentanți ai genului și ai culturii românești, fără de care școala noastră s'ar găsi fără razim spiritual, ca o limbă literară nedesăvârșită și fără avânt.

Cu toate acestea Spiru Haret își merită sărbătorirea. Nu pentru credința statornică în anumite principii politice și pentru marea lui ofensivă de a ridica țărâniștea pentru ideea de apostolat pe care a inspirat-o preoților și învățătorilor și nici pentru tehnica reformei școlare din care astăzi n'a mai rămas nimic. Spiru Haret merită cinstirea pentru caracterul său aspru și intolerant pentru pasiunea ce-a pus-o, de a purifica școala de nechemați și de abuzivi și pentru reforma școlară, în sine, care a pregătit generația împlinirii idealului național. Acesta este meritul lui adevărat și numai faptul acesta încuviințează alintea cu Gh. Lazăr și Ion Heliade Rădulescu în fața Universității.

În ceia ce privește opera sculptorului Jelea, o găsim mult mai puțin reușită de cât celelalte realizări ale sale.

Ni se semnaleză un fapt cu totul în afară de comun. Anumite spitale sunt lipsite complet de utilitate pentru tratamentul modern. Sunt serviciile, există personalul, dar nu au aparate și material. Bunăoară, Spitalul Colțea, nu poate trata bolnavii de cancer pentru că lipsește lampa necesară pentru tratamentul cu raze.

Ne întrebăm: ce poate fi aceasta? Indolență, nepăsare, bătaie de joc? Eforia Spitalelor, din veniturile jocurilor de noroc, din înstrăinarea moșiilor, nu poate găsi fonduri pentru utilizarea spitalelor sale?

De asemeni, ne îndreptăm spre d. Dr. Costinescu care este cel mai în măsură să cunoască nevoile spitalelor licești. Știe ministrul sănătății de lipsurile ce le remediază? Ce măsuri înțelege să ia, pentru ca situația aceasta intolerabilă să înceteze?

Avem o loterie la care lumea joacă cu înfrigurare din ale cărei venituri se dau o parte sănătății publice. Se găsesc fonduri pentru banchete și pentru exhibiții zeci de milioane. Nu s'ar putea găsi și pentru aparatele și materialul spitalicesc?

Ne vine și nouă a spune, alături cu o ilustră figură a Universității, că în țara noastră nu e suficient petrolul sondelor și toată benzina rafineriilor pentru a arde imensa gangrenă națională.

Vina Ministrului Angelescu

Sub pretenția interesului general și sub scuza trezirei conștiinței cetățenești, cu un scris deșanțat și obraznic, se poartă fel de fel de campanii. În special campanii contra oamenilor politici de seamă, care nu răspund sunător și obedient înocențunilor speculative.

Am avut cazul d-lui Const. I. C. Brătianu, care a fost atacat pe tema părtinirii cartelurilor și batjocorit pentru prudența politică ce i-o dictează vârsta. Astăzi avem asaltul contra dr. Angelescu.

De ce este atacat ministrul instrucției? Pentru că împreună cu membrii consiliului interuniversitar a hotărât fixarea numărului de studenți cari vor intra în Universitate și în celelalte școli de învățământ superior. Aceasta e crima oribilă pe care a făptuit-o d-rul Angelescu și pentru care nu este cruțat de nici un epitet.

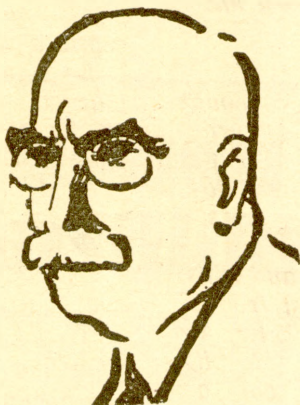
Să examinăm și noi această crimă. Este adevărat că libertatea asimilării disciplinelor culturale și științifice nu trebuie săvilită. Trebuie școală și pregătire cât mai multă, atât pentru a adânci albia culturii românești, cât și pentru ridicarea maselor poporului.

Dar știință și cultură nu înseamnă popularea Universităților cu elemente nechemate. Asimilarea disciplinelor științifice și culturale, nu înseamnă goana după o diplomă; iar ridicarea maselor nu înseamnă sporirea postulanților.

Să ne înțelegem. Câți studenți urmează cursurile universitare din dragoste de știință și de cultură? Numai pentru că liceele dau diplome, trebuie acești tineri primiți în Universitate? Socotim că nu. Universitatea trebuie să fie templul unde nu se oficiază după criteriul gloatei. De aceea, măsura fixării unui anumit număr și a concursului de selecție, o socotim binevenită. Atât pentru ridicarea prestigiului universitar și pentru cinstirea științei și culturii, cât și pentru motivele speciale pe care le-a ridicat consiliul interuniversitar și care sunt: posibilitatea de deburseuri pentru titrații universitari și capacitatea de lucru pe care o oferă fiecare facultate. Zilele trecute, Societatea Tramvaelor din București a primit ca watmani câteva zeci de stu-

denți. În alte părți, studenții se oferă pentru slujbe și posturi absolut nepotrivite cu demnitatea vârstei și a pregătirii lor. Trebuie să sporim numărul lor la infinit și să-i împingem spre revoltă și neorânduie, din cauza mizeriei? Nu, cu tot regretul. Mai bine puțini și aleși, în posibilitate de a fi întreținuți și plasați, de cât mulți, semidocti și în imposibilitate de a se hrăni.

Toate acestea pentru cauza lor, căci în ceiace privește interesul general al orientărilor românești, nația nu are nevoie numai de postulanți. Ea are nevoie în mă-

D. Dr. C. Angelescu
Ministrul Instrucțiunii Publice

sură egală de negustori, de meseriași și de agricultori, pentru a spori munca românească și pentru a recâștiga terenul pierdut pe câmpul activităților practice și din cauza părăsirii lui de către tineretul nostru.

În ceiace privește celelalte categorii ale învățământului superior, chestiunea nici n'ar mai trebui discutată. Nu ne trebuie ingineri, diplomați ai academiilor comerciale și arhitecți, de cât în măsura în care elementele sunt bine pregătite și vor putea fi plasate cu ușurință. Iar cu privire la academiile de arte frumoase, de muzică și de artă dramatică, noi am preconiza chiar închiderea lor, pentru că se dovedesc inutile, din moment ce de ani de zile nu ne dau de cât mediocrități exasperante.

Așa dar, vina d-rului Angelescu de a bara intrarea în învățământul superior este inexistentă. Din contra, apreciem grija constantă ce-o are pentru remedierea situației în care se găsește tineretul și suntem convinși că înalta probitate morală a ministrului și dragostea ce poartă în-

vățământului sunt mai presus de orice imputare. Omul care a reorganizat învățământul primar și l-a repus în funcțiunea lui salvatoare de a stărpi analfabetismul; omul care a redat corpului profesoral încrederea în misiunea la care este chemat și ministrul care a pus ordine și a avut curajul aplicării legilor, nu poate fi atacat și nu poate fi acoperit de batjocoră și insulte grosolane.

Se face, în special, d-rului Angelescu o vină din a se fi gândit în primul rând la învățământul sătesc și de a fi pornit construcțiile școlare care sunt astăzi o mândrie a școlii românești.

Nimic mai firesc. Cultura românească, atât cât rămâne o operă de gânduri și de creație a genului național, nu înseamnă de cât o posibilitate. Pentru a-și exercita binefacerea, pentru a exista în adevăratul înțeles al cuvântului, îi trebuie elementul de pătrundere și adâncire în conștiința românească. Ori această condiție nu se poate îndeplini fără ridicarea maselor, cărora le trebuie școală. D-rul Angelescu a muncit din răsputeri pentru școlarizarea satelor. Și nu a unei școlarizări la voia întâmplării, ci a uneia desăvârșite și definitive, pe care n'o poate distruge nimeni și pe care să n'o poată ignora nimeni. De aci vin școlăle înființate, construcțiile și toată opera pe care a înfăptuit-o. Se poate considera aceasta ca o vină? Poate aduce faptul acesta un blam? Nu credem.

Suntem de acord că hotărârile consiliului interuniversitar aduc întristarea tuturor acelor cari se gândesc la culturalizarea țării. Dar trebuie să înțelegem că, înainte de toate, trebuie remediată criza de structură a organismului național. Și această remediere, această însănătoșire, nu se poate face cu sporirea proletarietului intelectual și cu împușinarea energiilor care trebuie să activeze pe ogoare, în comerț și în meserii. Cu un cuvânt, ne trebuie brațe vâjoase care să cucerească pozițiile minoritare și nu minți bicisnice care apelează numai la ajutorul bugetului. Ministrul Instrucțiunii Publice și membrii consiliului interuniversitar n'au vrut altceva.

Un nou an de activitate

Trecând peste obiceiul de a prefăta apariția unei publicații cu un program sau cu o făgăduială, pentru că începem un nou an de activitate, ne permitem să vorbim și despre noi.

Am apărut în timpuri grele, sub dominația stărilor excepționale. Rătăcirile se consumase până la crimă, iar excesul de a o reprimă caută să fie întrebuițat ca o armă de consolidare politică, fără a se înțeles că odată ce opinia publică începea să fie frământată de circulația curentelor de idei, datoria conducătorilor era alta decât practica intrigii și a cancanului politic.

Am apărut în perioada când țara trecea printr-o adevărată criză de autoritate a conducerii, iar consecințele experiențelor de guvernare se soldau cu un enorm deficit material și moral. Alături de toate acestea, își arăta colții și cutezanța de a interpreta legitimitatea funcțiunii principului dinastiei, atacat de aceia pe cari l-am vrut întregitori de suflet românesc și s'au arătat răsturnători, numai pentru ambițiile lor înfrante.

Am voit să fim în momentul acela un eu-

vânt cinstit de orientare și un organ eu-viucios de convingeri, atât pentru pătrunderea realităților vieții românești, cât și pentru afirmarea unui naționalism constructiv.

Programul acesta, simplu, fără vorbe deșarte și fără sgândăria patimelor colcăitoare, l-am urmat fără șovăire. De aceea, n'am fost în solda nimănui și existența noastră nu s'a afirmat prin fumul tăvănilor nemărturisite. N'am practicat oportunismul și am detestat lașitatea de a ne feri din calea celor ce se arată atotputernici, numai pentru că l-au creiat împrejurările.

Au putut trăi astfel «Insemnările» un an încheiat, ceea ce este pentru noi o mândrie. Pentru tot ce s'a lămurit de atunci și până astăzi și pentru românismul care s'a împlântat adânc și răscolește întregul suflet al nației, nu făgăduim acum de cât continuarea eforturilor. Suntem siguri că peste toate piedicele și greutatea ce va trebui să le doborâm în drumul nostru, vom găsi mai multă înțelegeră.

«INSEMNARI»

De la primele ncoului regim la stabilizare

Regimul de import-export a fost fixat. Ar trebui să remarcăm întârzierea și interminabilele discuții pentru a ajunge la acest rezultat. N'o facem însă, pentru că nu ajută la nimic. Avem în sfârșit o reglementare a comerțului nostru exterior și asta e principal.

După examinări, după produceri, de tabele statistice, după epuizarea expozeurilor în contradictoriu, guvernul a ajuns la sistemul primelor, cu menținerea contingentării și cu desființarea compensațiilor. Va da regimul acesta un rezultat mai bun? E greu de precizat, pentru că el stă în mâinile supraveghetorilor lui, din moment ce a fost elaborat de aceiași tehnică birocratică.

Prin urmare, pentru moment, orice discuție e zadarnică și trebuie să lăsăm lucrurile în voia Atotputernicului și a oculte de samsari care va ști ea să forțeze bunăvoința oficialității și să eludeze dispozițiile stabilite. Găsim mai important să relevăm altă latură a chestiunii.

Dispozițiile care au intrat în vigoare au confirmat o situație de fapt: disparitatea monetei naționale, față de cursul oficial și cel real al pieții. Faptul acesta a fost contestat multă vreme.

Acum a venit ceasul ca el să fie arătat în toată goliciunea, cu o brutalitate surprinzătoare.

Ce înseamnă aceasta? Nimic altceva decât pentru a-l menține, guvernul recurge la prime. Se naște întrebarea:

Cine plătește în realitate aceste prime? Străinătatea, de sigur — nu. Atunci le plătim noi, prin intermediul rulajului comercial. Și dacă ținem seamă de nevoia Statului de devize, consumatorii suportă diferențele acestea însemnate, ceiace împovărează la maximum costul mărfurilor.

N'ar fi nimic de spus și sacrificiul acesta ar fi conștient ușor, fie din

patriotism, fie din necunoștință. Dar el are repercursiuni asupra puterii de consumație a populației, care, în lipsa de câștig și cu un standard ridicat de viață, se comprimă până la neființă. Atunci cum vom susține fondul primelor și cum vom ajunge să avem devize și pentru plata importului și pentru datoriile tezaurului? Aceasta-i problema.

Pe de altă parte, menținerea artificială a cursului oficial încurajează specula leului, adică permanentizarea Burselor Negre. Samsarii rămân în picioare și vor opera înainte, mână în mână cu toți acei protejați ai oficia-

lității care au monopolizat intrarea și eșirea mărfurilor din țară. Această eșuire și revoltă pe toți oamenii cari se străduiesc să muncească cinstit și să-și execute obligațiile către Stat.

Am fost și suntem, în principiu, partizanii stabilizării leului. În această stabilizare am văzut o garanție de solidaritate între toate clasele producătoare și o siguranță de control asupra speculei și asupra standardului de viață. Mai mult, am avut credința că această stabilizare în care a crezut străinătatea și deținătorii români de valori, se poate menține, dacă guvernele noastre vor fi vigilente și vor avea tragerea de inimă de a curma răul.

Din nenorocire, faptele au dat cea mai categorică desimțire. Un an încheiat, guvernul a menținut un regim nenorocit, care s'a soldat cu un groaznic deficit de transfer, cu desechilibrul balanței și cu dispariția leului prin speculă banditească. Un an însemnat interval de timp, guvernul a stat în indecizie și a încuviințat tranzacții și acorduri cu totul deplorabile. Astăzi am ajuns la perioada de stabilizării, care e o stare de fapt confirmată și dată în vileag. Prin noul regim ea nu va putea fi remediată și nici ameliorată și într'o bună zi ne vom trezi în fața dezastrului.

Așa dar, astăzi, așa cum o arată realitatea, menținerea monetei naționale la cursul oficial nu mai poate găsi apărători nici chiar în rândurile celor de ieri.

Soluția? Din moment ce dispariția este mărturisită de guvern și avem curajul s'o punem de acord cu piața, adică să dăm mersului leului sinceritatea de care are nevoie, pentru a fi o monedă condamnată la o monedă sănătoasă, cu o putere de cumpărare reală și la lumina zilei.

În sensul acesta pledează toți reprezentanții cinstiți ai comerțului și industriei și toți specialiștii autorizați. Iar în ceiace ce privește lumea politică, din declarațiile șefilor de partide, se arată că aproape toate sunt pentru devalizarea leului la cursul la puterea actuală de achiziționare.

De sigur operația este plină de spirit revoluționar și nemulțumesc de deținătorii de valori în lei. Dar nu mai poate fi evitată și nici întărită, așa cum s'a întâmplat de mineri cu toate reformele. Pentru ce o evită guvernul? Vrea să ajungă la ea în mod silnic, sau în caz și într'altul, guvernul nu va trage niciun folos, pentru că acuzația de putință și a incapacității va cădea asupra capului său, fără putința desimțirii și a tăgădei, și fără a putea avea de răspundere pe cei ce-au periclitat și compromis situația financiară economică a țării.

Criza politicii franceze și Guvernul Laval

Crizele politice din Franța preocupă opinia noastră publică mai mult de cât orice altă schimbare a configurației cabinetelor europene. De ce? Pentru că în afară de orice interes și legături stipulate, românii au o dispoziție sufletească deosebită pentru țara și poporul francez și sunt veșnic atenți asupra circulației curentelor de idei de la Paris.

Nici schimbarea de regim din Germania și nici crizele din Jugoslavia și Bulgaria, care se presupun că ne interesează de aproape, n'au avut repercursiunile pe care le-au avut la noi evenimentele politice de la Paris. În deosebi — astăzi.

Este natural, deci, să fi urmărit cu înfrigurare, atât prăbușirea Cabinetului Flandin, cât și încercarea de a da Franței un guvern tare și stabil, mai ales că soarta francului ține în orbita sa moneta noastră și politica stabilizării.

Se încearcă însă să se afirme că problemele grave, care frământă cercurile conducătoare și poporul, sunt lucruri care nu ating ființa organică și nici structura politică a Statului francez. Adică, tot ce se întâmplă acolo s'ar datorî unui joc politic simplu și unei încordări pe care o întreține mișcarea naționalistă franceză.

Felul acesta de a prezenta lucrurile este însă falș și interesat. Nu avem în Franța o simplă luptă politică ce se agravează, sau ajunge la destindere, ci afirmarea unei ideologii și-a unei conștiințe care se simt din zi în zi mai opresate. Astfel, în măsura în care frontul radical-socialist a pus stăpânire pe administrație, și-a asigurat concursul finanței și domină viața politică franceză la adăpostul rigorismului constituțional tradus prin legea electorală, opinia publică reacționează și încearcă sfărîmarea zăgazurilor. Nu este vorba de fascism. Avem de-a face cu mișcarea de adâncime a spiritului francez, care nu se vrea stăvilită de forța socializantă veșnic în abdicare dela postulatele pe care le impune condiția excepțională a Franței.

Natural, după cum am mai spus și în alte împrejurări, politica franceză este condusă de partidul radical-socialist și de socialiști. Guvernul Franței nu este însă un guvern al acestei coaliții. Radical-socialiștii nu pot governa singuri, iar socialiștii se refuză sistematic pentru o răspundere împărtășită cu prietenii d-lui Herriot, pentru a nu-și descoperi neputința în fața maselor

muncitorești. Este o tactică urmată cu perseverență care amărăște viața d-lui Herriot, dar care nu poate fi părăsită, mai ales acum când comuniștii au realizat victorii însemnate. Atunci, eternii oportuniști care sunt republicanii de stânga și centristii, în credința că servesc țara și grupările lor, se oferă pentru toate combinațiile și sub toate firmele, fie că afișează un program pe placul d-lui Blum fie că manifestă o oarecare independență. Acesta e traggismul vieții politice franceze. Guvernele nu sunt expresia adevărată a coaliției majoritare, ci paravanul în dosul căruia se operează. Și după cum un șef de guvern se arată mai

docil și mai lenș, și coaliția cartelistă se arată mai dispusă să-l susțină. A fost cazul d-lui Flandin, care a încercat un mic corectiv al atotputerniciei radical-socialiste și a fost răsturnat fără mari ezitări, și al d-lui Fernand Buisson, care a pus prea multă abilitate pentru a ajunge la un guvern incoherent. Este cazul de acum al d-lui Pierre Laval, care folosește panica ce i-a cuprins pe radical-socialiști la auzul dizolvării Parlamentului, pentru a obține deplinele puteri.

Prin urmare, în afară de calitățile noului președinte de consiliu și de prestigiul de care se bucură de pe urma succeselor în dirijarea politicii externe, noul cabinet Pierre Laval nu ne aduce nici o schimbare. Este adevărat că acest cabinet are misiunea aparte de a redresa finanțele publice și de a menține francul, dar nimeni nu poate afirma că d. Pierre Laval va curăți răul din rădăcină și va domina situația politică.

Statul francez întreține un aparat administrativ care a luat proporții parazitare. Plătește pensuni militare și ajutoare de șomaj însemnate. întreține o armată impozantă și ajută direct pe aliații săi. În această situație, bugetul lui este natural deficitar. Dar oricât de precare ar fi, finanțele Statului, n'ar ajunge la dezastru, dacă guvernele ar fi stabile, dacă ar susține o politică externă fermă, dacă ar avea voința de a deparazita administrația și dacă n'ar

sta sub controlul socialist și n'ar lăsa libertate acțiunii bancare veroase ascunse în solda d-lor Herriot și Leon Blum. Francezii sunt un popor cuminte și tolerant, dar niciodată n'au făcut abstracție de situația lor materială și niciodată n'au lăsat ca rezultatele muncii lor și economiile ce știu să le strângă să-le fie părăduite. Slăbiciunea unui guvern se traduce imediat printr'o criză de încredere, care lovește în primul rând, moneta. De aci prăbușirea cabinetelor și enervarea vieții publice. — Cabinetul Laval e în această serie.

Trebuie să se presupună că există totuși soluții. Lucrurile nu pot merge așa la infinit. Dar aceste soluții nu se reduc, în esență, de cât la instaurarea unui regim de autoritate și de răspundere, ori care ar fi el. Aceasta n'a fost eri, — în timpul guvernării d lui Doumergue, — pe placul coaliției carteliste. Șeful radical-socialiștilor, cu toate serviciile ce le-a adus Franței fostul său președinte, n'a ezitat să-l înlăture. Astăzi, când frontul socialist-comunist este realizat în fapt și a câștigat teren în paguba prietenilor din alegeri, convine cu atât mai puțin d-lui Herriot, care, de fapt, nici nu mai are deplina încredere a partidului. — De sigur, d. Herriot n'ar fi adversarul soluției, dacă ea i-ar aduce beneficii politice. Cum aceasta e exclus, d. Herriot și partidul radical-socialist ajută toate combinațiile condamnate și trage toate sforile pentru a înlătura pericolul. Guvernul Pierre Laval de astăzi nu e decât rezultatul acestei nenorocite politici radical-socialiste și pentru moment președintele de consiliu pare a fi omul ei. Va dura această stare de lucruri? Fără îndoială că nu. Soarta d-lui Laval, cu sau fără redresarea finanțelor și a francului, e pecetluită, iar deplinele puteri care numai în interval de câteva ore au înregistrat o pierdere a peste o sută de voturi de încredere nu vor putea fi ceiace așteaptă poporul francez.

În încheiere, deci, situația din Franța prezintă cele mai precise indicii ale războiului civil dintre partide. El, acest război, face să sângere munca și economiile franceze și lipsește prestigiul național de avantajul cuvântului hotărîtor în politica internațională. Suntem siguri însă că sfârșitul lui e apropiat. Victoria naționalismului autoritar și creator se anunță. Ca prietenii legați de interese și ca frați legați de sufletul Franței, trebuie s'o dorim din toate puterile.

Grija economiilor bugetare

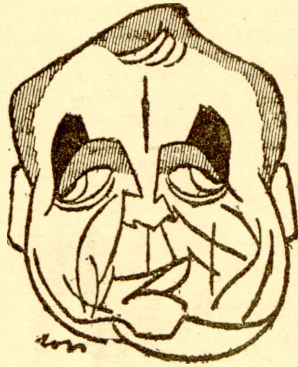
Ministrul Finanțelor, d. Victor Antonescu, începe a fi preocupat de problema echilibrării bugetului, în mod cu totul deosebit, de și de la intrarea în funcțiune a legii bugetare pe 1935—36, n'au trecut de cât trei luni. Este foarte natural, din moment ce cifra bugetară s'a obținut cu reducerea la limită a cheltuielilor, și numai prin sporuri de taxe și impozite.

Acum patru luni, cu tot optimismul cercurilor guvernamentale, problema nu era altfel, și cel dintâi care oștia era însuși conducătorul Ministerului de Finanțe. De ce? Pentru că echilibrarea bugetului nostru nu depinde numai de o potriveală de calcul și de reorganizarea aparatului de percepere, odată ce puterea de plată a contribuabilului este secătuită, iar producția nu găsește niciun deșeu nou și e pe cale să le piardă și pe cele vechi. Ministerul de Finanțe nu mai poate face minuni și riscă să-și vadă năruite toate speranțele de echilibrare.

Totuși, d. Victor Antonescu nu este cu nimic vinovat de perspectivele ce i se arată în calea executării bugetului său. Dacă nu ne înșelăm, a fost primul care a cerut măsuri serioase în toate direcțiile, nu numai pentru economii, dar în primul rând pentru stimularea muncii și producției naționale. Făgăduelile ce s'au făcut atunci n'au fost însă urmate. Asistăm consternați de șase luni la spectacolul pe care ni-l prezintă activitatea și inițiativele de la Ministerul de Industrie și Comerț și în loc să vedem piețe

cucerite pentru produsele noastre și să simțim înviorarea pe care ar aduce-o legăturile cu străinătatea, trebuie să ne amputăm isvoarele de venituri pentru plata arieratelor de transfer. Ce fel de socoteală este aceasta? Ce fatalitate urmărește planul guvernului, pentru a nu găsi înțelegere nici chiar în sânul echipei ministeriale?

Nu putem spune că echilibrarea bugetului a alunecat pe panta ireparabilului. Suntem abia la începutul exercițiului financiar și ogorul româ-

nesc nu și-a spus cuvântul, nici că vom avea un an agricol bun, nici că vom avea unul prost. Dar nu este potrivit, nici într'un caz, ca recolta și reluarea tranzacțiilor să aștepte regimul comerțului exterior și lichidarea aventurilor, iar echilibrarea bugetară — reorganizarea aparatului de Stat și înfrânarea risipei.

Orice guvern cuminte și responsabil știe să învingă piedicile, dacă nu vrea să tragă consecințele neputinții în care se sbate. Guvernul d-lui

Gheorghe Tătărăscu, după deficitul bugetar al anului trecut, a obținut un alt termen de existență, sub scuza că a stat sub teroarea unor împrejurări extraordinare. E adevărat și credem că a fost și prudent și înțelept lucrul ca să nu turburăm țara cu o schimbare păgubitoare de regim. Astăzi, însă, planul de redresare economică și financiară al guvernului nu mai întâlnește niciun obstacol de natură a-l amâna, afară doar de incapacitatea și desinteresarea unor, sau, mai precis, a unuia dintre miniștri. Să sperăm deci că guvernul va găsi energia de a se pune pe lucru imediat, chiar cu sacrificarea personalităților de mare prestigiu electoral care l-au ajutat în alte chestiuni, dar care acum îl stânjenesc.

În ceia ce-l privește pe d. Victor Antonescu, îi împărtășim în totul grija pentru că nu alarmează și nu vrea să se descarce de răspundere, ci vrea să trezească interesul și conștiința pentru o însărcinare cu mai rosturi pentru țară, și chiar pentru guvern, cum este echilibrarea bugetului. Metoda aceasta a ministrului de finanțe de a-și face cunoscute la timp îngrijorările nu poate fi blamată. Ea derivă dintr'un înalt simț al datoriei, foarte puțin uzitat la noi de factorii vieții politice, și de aceea, chiar sub forma de indiscreție în care s'a produs, nu poate supăra, mai ales că d. Victor Antonescu a fost și rămâne unul dintre puținii noștri oameni politici stăpâniți de bun simț și de modestie.

S. R.

Expoziția de la „Universul”

În salonul ziarului *Universul*, Liga Antirevizionistă Română a deschis de aproape o lună o expoziție de material documentar, asupra stării elementului majoritar românesc față de minorități, din trecutul îndepărtat până în zilele noastre.

Nu e nevoie să mai insistăm asupra rostului Ligii Antirevizioniste și nici asupra răsunerii pe care această mișcare l-a avut și îl are în opinia publică românească. Ar fi să încercăm o diminuare a conștiinței naționale și o justificare pentru sentimentul care s'a dovedit legat totdeauna de aspirațiile neamului.

În ceia ce privește însă expoziția, chestia se schimbă. Manifestația aceasta, nu cere numai participarea individului ca o îndatorire și împărtășirea lui la țelurile ce s'au urmărit. Expo-

ziția Ligii Antirevizioniste caută să fie un învățământ, în toate consecințele lui, pentru toți. De aceea, să ni se permită să-i subliniem utilitatea și să aducem laudă tuturor celor ce-au muncit la realizarea ei, convinși că miile de vizitatori vor rămâne cu o întipărire adâncă, atât pentru ceia ce-au văzut, cât și pentru ceia ce a fost sortit să le întărească încrederea în dreptatea cauzei românești, astăzi ajunsă la izbândire.

Acesta este câștigul pe care îl bănuim pentru poporul românesc, pentru milioanele de români, cari muncesc și ascultă. Dar altă ceva nu mai are această expoziție? Pentru intelectuali, pentru gânditori, pentru artiști ea nu spune nimic?

Intr'un colț, am stat și am examinat materialul de propa-

gandă al ungarilor. Un număr impresionant de volume, scrise în toate limbile culte. De sigur, vecinii noștri sunt în drept a țipa pentru o situație pe care o consideră nedreaptă pentru ei. E o probă de inimă și de multă ardoare patriotică. Alături cu aceste zeci de volume de propagandă, am numărat însă și volumele destinate educației patriotice a poporului ungar. Sunt acolo, în racla aceia de sticlă nu mai puțin de cincizeci de volume de versuri patriotice urgare, scrise toate după război. Ce frumos și ce demn de cinste pentru artiștii și scriitorii unguri! Ce fapt plin de învățăminte! Căci, noi, românii, câte volume de versuri inspirate de măreția înfăptuirilor naționale avem? Câte zeci de versuri calde și răsunătoare de patriotism avem?

Cari sunt poeții de după război care ne-au cântat măreția

Activitatea d. Donescu în lumina humorului

Opinia publică a Capitalei a luat cunoștință zilele acestea de o magnifică pagină de humor municipal. Primarul general a făcut să ne parvie la cunoștință grijile, metoda de lucru, întimitățile întrebunțării timpului și binefacerile ce le-a revărsat asupra țării — «Luna Bucureștilor».

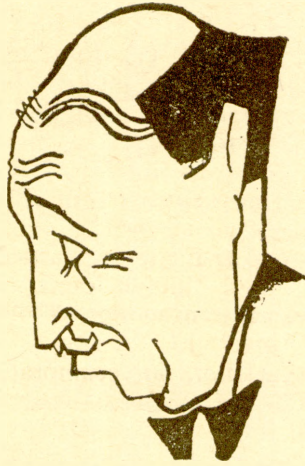
Astfel, în urma fericitei inițiative, Capitala «a căpătat o imensă pulsație de viață economică», iar bilanțul întreprinderii se soldează în modul următor: «s'au făcut cumpărături și au câștigat hotelurile, restaurantele, mijloacele de locomoție, teatrele și diferitele localuri».

În sfârșit, de pe urma „Lunii Bucureștilor”, «a profitat, prin înlănțuire, întregul angrenaj care mișcă viața Capitalei, pentru că de pe urma bunelor afaceri pe care le-au făcut cei imediat legați prin profesiunea lor de vizitatori, se vor resimți în bine și toate celelalte profesiuni. Cetățeanului căruia îi merge mai bine, devine un consumator și în același timp și un client al diversilor profesioniști».

Așa dar, d. Al. G. Donescu a organizat «Luna Bucureștilor» pentru negustori, pentru hotelieri, pentru birtași, pentru birjari și pentru patronii localurilor... fără nume. Iar aceștia, cu toții,— pentru că au jumuit găștile care „și-au câștigat un merit” neperitor pentru că au eșit «din mediul și orizontul provinciei», vor alerga să dea procese avocaților; vor consulta medicii; vor da de lucru moașelor; vor umplea

cabinetele dentare; vor ridica sgârbenouri pentru a stimula geniul arhitecților și al inginerilor; vor poza în atelierele pictorilor; vor edifica monumente la Bellu; vor face muzică; își vor da odraslele la școalele de artă coreografică; vor goli librările pentru a stimula creația literară, etc., etc., etc..

În ceia ce-l privește pe d. Al. G. Donescu, pagina de humor municipal este și mai savuroasă. Primarul General «este asaltat zilnic de la ore foarte matinale, de o enormă mulțime de solicitori», chiar acasă în Str. Mihăileanu. El «ține să cunoască în de-aproape mersul serviciilor și nu neglijează niciodată verificarea di-

feritelor lucrări edilitare puse în executare», după ce participă evident la «recepțiile și prezentările legate de demnitatea pe care o ocupă», cu respectul orelor de audiență. La urmă, după ce primește iarăși un număr interminabil de solicitori, pe la ora zece seara, ia o masă frugală și se apucă din nou de lucru, când, în «liniștea nopții», sacrificându-și odihna, abia «poate găsi timpul necesar să examineze și să pună la cale ceia ce înfăptuește în mod atât de mareș și practic».

Ne oprim. Surmenajul acesta în slujba mărețiilor și a practicului ne impresionează în mod deosebit și ne impune o reculegere adâncă!

Dar să lăsăm glumele. Și pe cele atât de reușite ale admiratorilor cari ne-au împărtășit viața primarului, ca și pe-ale noastre, cu totul nesărate. «Luna Bucureștilor», așa cum a fost pusă la cale în liniștea nopților de surmenaj a fost o biată exhibiție ratată de bălci, care, din nenorocire, a costat un număr apreciabil de milioane din tezaurul municipal. Și aci stă toată gravitatea chestiunii pentru care se pun la contribuție toate mijloacele pe care le oferă publicitatea, începând dela trâmbișarea măreției

înfăptuite și sfârșind cu humorul de categorică subliniere.

Cât costă «Luna Bucureștilor»? Cinzeci de milioane? Treizeci și șase? Șiasprezece? E timpul s'o știm.

Dar ori c'ar costa șaisprezece milioane, ori c'ar costa cincizeci, cheltuiala această a fost inutilă. În Parcul Regele Carol I n'avem de văzut alceva de cât machete, fotografii și edificări de paiantă, lipsite de orice putere evocătoare, chiar atunci când sunt slujite în costumele și în practica timpului. Ca să obții reducere pe C.F.R. și să chemi suflarea românească să se minuneze înaintea lor e o treabă lipsită de seriozitate, fără mărție, care trădează din nefericire calitatea preocupărilor primariale.

Prietenii d-lui Donescu ne cântă marele succes al „Lunii Bucureștilor”, vrând să înțeleagă partea materială de încasări a Municipului. Atunci, dacă e așa, pentru ce prelungirea până la 9 Iulie, fără reduceri pe C.F.R. pentru vizitatorii din provincie? Este știut că acela care are bani de cheltuit, nu mai vine el în toitul căldurilor caniculare la București, ci se duce să se odihnească, sau să-și cate sănătatea în stațiunile balneare și climaterice. Cum rămâne cu succesul? Pentru ce se milogeste primarul general la Direcția Generală C.F.R. pentru prelungirea reducerii, dacă așteptările au fost întrecute?

Pe de altă parte, ziarele se ridică contra afacerilor ce s'au făcut acolo de către clica și camarila donesciană, relevând concesiunile camuflete ale localurilor. Natural, pentru cei ce vorbesc de succes, acestea nu pot fi desmințite.

Vrem să fim generoși și să nu mai insistăm convingiți, că, până în cele din urmă, Primăria chiar de nu-și va scoate banii, d. Donescu nu va avea nici o neplăcere atunci când va justifica gestiunea morală și pe cea materială a „Lunii Bucureștilor”. Cu o singură condiție. Să înceteze reclama și primarul general să se'ntoarcă spre activitatea edilitară pe care o cere insistent Capitala. Suntem convingiți că aceasta e singura rațiune de a sta în fruntea Municipului a d-lui Al. G. Donescu, așa cum de altfel a gândit și corpul electoral când l-a ales. Altă activitate se prăbușeste în ridicol, îi dăunează sănătății din cauza surmenajului și face din primarul-general nu isvor al inspirațiilor umoristice, așa cum au arătat mai sus. Și e păcat, pentru că d. Donescu este un primar bun și bine intenționat, cu toate că a încăput pe mâna unor farsori caraghioși, care vor să l împingă dela «Luna Bucureștilor» la Ministerul.. Bucureștilor.

și bucuria visului secular? N'o putem spune și ne este rușine. Rușine de noi, rușine de străini.

Expoziția de la *Universul* ne-a dat această durere. N'o închidem în suflet, ca pe-o obidă recoltată pentru o netrebnicie, sau pentru o lovitură ce-am primit-o în lupta vieții. O strigăm pentru a fi auzită și pentru a trezi simțirea adormită. Un popor realizează, e drept, cu jertfe tot ceia ce a fost t r e c u t în testamentul generațiilor înaintașe. El poate păstra încă cu lipsa de bărbăție și cu lipsa entuziasmului creator? Să meargă deci scriitorii noștri la expoziția de la *Universul*. Să suferă și ei și să strige și în ei durerea. Poate că, în cazul acesta, literatura nu ne va mai fi dăruiată cu opere ce vor boteza universității și gloria trecerii frontierelor. Poate. Dar preferăm și prețul modest cu care mănunchiul de ode patriotice ar fi răsplătit de-ai noștri.

D. I.

In atenția d-lui Ministru Nistor

A trecut aproape o jumătate de an de când am arătat în coloanele publicației noastre că Ministerul Muncii și conducerea Casei Centrale a Asigurărilor Sociale tolerează pe un oarecare d. Bacinski, intendent, consilier tehnic, și șef de cabinet. Întâi, pentru cumularea unor însărcinări și atribuțiuni care se exclud și al doilea pentru tupeul nemai pomenit de a cumpăra cai de curse și de a-i ține pe turf.

N'am mai urmărit chestiunea pentru simplul motiv că ni se părea straniu ca după desvăluirea unui abuz și a unei îndrăzneli de asemenea natură, d. Bacinski să mai fie menținut la Casa Centrală a Asigurărilor Sociale. După noi, și după orice minte așezată, funcționarii cari pălmuiesc mizeria colegilor cu sutele de mii de lei ce le aruncă în licitațiile hipice, nu mai pot fi menținuți în slujbă. Dar d. Bacinski a fost menținut chiar și în cumul.

Va să zică Ministrul Muncii

nu are nimic de obiectat, iar Consiliul de Administrație al Casei Centrale a Asig. Sociale, cu directorul general cu tot, și mai puțin. Aceasta este scandalos de-a dreptul și revol-

tător, pentru că instituția aceasta nu e un organ de Stat, nu se întreține cu banul Statului, ci o instituție a muncitorilor și meseriașilor, ținută cu banul lor muncit cu sânge și sudoare.

Dar atâta nu este suficient.

Iată că ziarul Naționalul Nou ne aduce la cunoștință că d. Bacinski locuiește chiar în clădirea Casei Centrale a Asigurărilor Sociale. De sigur, cu justificarea legală că este intendent. Aceasta e culmea. Ne întrebăm din a cui toleranță și dintr'a cui lipsă de scrupulozitate? Pentru aceasta s'au cheltuit zecile de milioane cu edificarea somptuosului palat din Bul. Carol I? Pentru ca d. Bacinski să-și bată joc de oameni și de instituție? Nu mai există oare obraz în Țara Românească?

Până la ancheta pe care o cere Naționalul Nou pentru activitatea d-lui Bacinski, noi sesizăm conducerea Casei Centrale a Asigurărilor Sociale și pe d. Ministru Nistor, cerând evacuarea imediată a funcționarului proprietar de cai de curse și încetarea cumulului. Așa este drept, așa este legal și așa o cere moralitatea ce trebuie să fie respectată în această instituție a muncitorilor și meseriașilor.

S. R.

Propaganda germană se organizează

O agenție de presă ne-a transmis știrea, după revelațiile unui ziar, că Germania va înființa niște oficii în România, în Jugoslavia și Grecia, numite birouri de sprijin economic. Nu e greu de înțeles că Germania deschide cu sistemul acestor birouri niște nuclee de propagandă. Bursa conștiințelor este deschisă și oficializată. Samsarii Reichului vor capta bunăvoința politicianilor, vor plăti campaniile de presă, vor mina economia țărilor acestea, punându-le în dependență de interesele germane și făcând din ea vehicolul de penetrație al influenței pe care ține morțiș s'o exercite până în cele mai îndepărtate colțuri ale pământului. Iar la momentul oportun când plasa va fi prins în păianjenisul firelor sale pe toți ceia ce ezită, răfuiala generală va începe.

Este vechiul sistem pe care noi îl cunoaștem foarte bine. Sistemul lui Günther și al altor agenți, acoperiți de birouri și întreprinderi, care a operat în epoca neutralității de dinaintea războiului. De eficacitatea lui nu ne îndoim. Banul n'are miros și apetitul ce-l stârnește este e-

norm. Înaintea lui se vor pleca foarte mulți și trădarea, mână în mână cu inconștiența, va da pradă țara pe mâinile celei mai formidabile voințe de a supune și de a domina pe care a avut-o lumea.

Nu spunem că toți românii primesc și se impacă lesne cu această perspectivă. Trebuie să ne gândim însă la concordanța intereselor noastre economice cu politica germană. Aliații noștri de aci nu sunt cumpărători de mărfuri și nu sunt dispuși să facă sacrificii pentru noi. În ceia ce privește Franța, nici ea nu ne poate ajuta în măsura în care avem nevoie. Fatal, cădem în orbita de influență germană, singurul și cel mai bun deuseu al nostru. Atunci? Lăsăm răspunsul pentru altă dată.

În orice caz, birourile camuflete ale Germaniei, trebuie să ne dea de gândit. Ele nu vin într'o epocă liniștită, când Europa a căpătat garanția păcii și a liniștii, ci în epoca cea mai instabilă, în care nimeni dintre popoarele ce-au semnat tratatele de pace nu are siguranța integrității teritoriale. Nucleele

germane fac parte din planul german de revanșă și de revanșism, prin adormirea mijloacelor de rezistență. Nucleele germane vor fi centre de corupție și de spionaj, cu atât mai nefaste cu cât vor fi ajutate minoritarii cari ne dușmănesc. Trebuie, deci, cu toată aderența ce-o au cu nevoile noastre economice, să le respingem, în condiția că ne servim țara. Pentru că altminteri, întregirea noastră va rămâne în domeniul istoriei iar ura dela granițe ne va stăruie în lacrimi și sânge. E atât de ștearsă amintirea tratatului de pace ce ni l-a impus Kuhlmann la București, cu ajutorul pînului Mareșalului Mackensen!

Și pentru a termina, o întrebare: câte glasuri s'au ridicat în presa românească pentru arăta pericolul ce ne pândea prin înființarea nefastelor birouri de sprijin? E o întrebare rească, din moment ce această presă este și luminată și patriotică și plină de grijă pentru viitorul nației! Ne vine a crede că tăcerea este în legătură dorința germană de a reuși orice preț, în opera corup-

VIATA POLITICA SI PARLAMENTARA

La Ploesti a avut loc, zilele acestea, sărbătorirea d-lui Inginer P. Bejan, cu ocazia numirii sale ca subsecretar de Stat la Ministerul Armamentului. Sărbătorirea aceasta s'ar fi redus la o simplă manifestație ocazională locală, dacă d. Petre Ghiță, deputat de Ilfov, n'ar fi deschis focul contra vechilor cadre liberale și nu s'ar fi războit cu dușmanii Grupului H.

politica sa. Va avea aceasta consecințe asupra situației sale personale? Nu se poate ști. Inclinașăm a crede că nu, pentru că existența guvernului Tătărescu se sprijină oarecum și pe aportul divers al ministrului de industrie și comerț. Dealtminteri, d. Strunga pare a se fi cumințit mult în timpul din urmă și pare a se fi rezumat la un rol mai puțin activ.

A fost un atac vehement, pe terenul supralicității democrate, fără acuzații ireparabile, dar cu nerv și pasionat, ceiace îl arată pe d. Petre Ghiță ca pe unul dintre cei mai reputați lideri ai Grupului H. N'a fost uitată nici aventura filominoritară a d-lui Victor Iamandi și d. Ghiță a ținut să amintească nedreptatea ce s'a făcut tot dc către vechile cadre, acestui de mult uitat ministru de stat.

Când se părea că partidul național-țărănesc și d-l Mihalache și-au aranjat situația și au obținut destulă libertate de mișcare pentru a se pregăti să aspire la asumarea răspunderii, exploadează bomba d-lui Colonel Marinescu.

Negreșit d. Bejan a căutat să sublinieze prietenia adâncă ce-l leagă de d. Ghiță, dar n'a dat eșirii sale niciun tâlc. Era și greu. Astfel, o nouă fărâmițare a forțelor liberale și noi fricțiuni. Aceasta nu arată însă decât faptul că șeful partidului și cadrele vechi se opun cu îndârjire pentru numirea d-lui Ghiță ca subsecretar de Stat, după cum fusese vorba.

Intr'o conferință ținută la Radio în ziua de 8 Iunie, prefectul poliției și-a permis să treacă în revistă situația care a dus la actul de restaurație, necruțând partidele ce se perindaseră la guvern și nici activitatea lor. Lucrurile spuse de d. Colonel Marinescu sunt adevărate, dar faptul că le-a rostit în calitatea ce-o are, constituie o mare îndelicatețe. Cum d. Mihalache are o chestie mai veche cu prefectul, n'a putut lăsa faptul nerelevat, iar dedesubtului care l-a inspirat i-a aruncat mânușa.

Acum două săptămâni senzația zilei era participarea d-lui Iuliu Maniu la sărbătorile Restaurației. Aumite organe brodau cu fantezie uluitoare, fie îmbunătățirea situației politice a d-lui Maniu, fie dispariția motivelor care au adus la eșirea Constituțională a fostului șef și președinte de Consiliu.

Astfel situația s'a schimbat și atât d. Mihalache, cât și d. Dr. Lupu sunt nevoiți să se îndrepte spre Bădăcin pentru că după cum se vede climatul de aci nu folosește partidului în măsura pe care o vrea. Asta înseamnă că formula de succesiune național-țărănistă a căzut călcată brutal în picioare, iar culisele sunt din nou la lucru.

Negreșit, în țara noastră nimic nu-i imposibil. Dar comentariile aveau o notă prea categorică de interpretare și prea voiau să-l avantajeze pe d. Maniu, pentru a fi fost inspirate de adevăr. Dealtminteri, d. Maniu a dat un fel de desminte, afirmând că nu primise încă invitația și totul a intrat în tăcere. La Serbările Restaurației, d. Maniu n'a participat însă, așa că nu putem ști dacă prezistă sau nu în constituționalismul său.

Se spune că întâmplarea a produs o mare dezamăgire în rândurile național-țărăniste și d. Mihalache și Lupu, în ipostasa de a face un pelerinaj de ispășire la Bădăcin, au distrus icoanele ce și le achiziționaseră de curând.

Trebuie să punem svonul participării numai în cadrul frământărilor din partidul național-țărănesc. D. Maniu și prietenii săi ardeleni, dela plecarea d-lui Vaida, n'au găsit înțelegerea cuvenită la conducerea partidului. Mai mult, au fost sistematic lucrați de lupiști și importanța manismului în Ardeal a scăzut considerabil.

Trebuie să spunem că lovitura s'a dat cu măiestrie, dar ascunde un mare pericol pentru autorii ei pentru a duce la realizarea fortului de ură și înverșunare. Și de ce nu e capabilă dezesperarea politicianului român, când vede caș-cavalul pierdut?

Se vorbește din ce în ce mai insistent despre fricțiunile dintre frunțașii averescani și cei georgiști și se accentuiază că între nemulțumiții din Partidul Poporului ar fi d. Gr. Trancu-Iași.

Pe de altă parte, cum chestia tacticii partidului fusese brutal înlăturată în congresul general din Aprilie, iar d-lui Maniu nu i s'a permis cea mai mică ridicare a ei, fostul șef al partidului se găsește în mare divergență de păreri cu d. Mihalache și fără speranța că îl va putea convinge pentru o altă atitudine. Cu alte cuvinte, acțiunile maniste sunt în mare scădere la bursa politică. Atunci s'a încercat lovitura cu participarea d-lui Maniu la serbările Restaurației.

Așa pusă chestiunea, suntem cu totul în afară de adevăr. Nemulțumiri în cadrele centrale ale celor două partide care formează «frontul constituțional», pe tema fuziunii eventuale și locurilor ce s'ar atribui fiecăruia în cazul când d-nii Mareșal Averescu și Gheorghe Brătianu ar ajunge să-și asume răspunderea guvernării, nu pot exista. Totul este o intrigă de cafenea de prost gust.

Dintr'o ciudată așezare a lucrurilor, această lovitură convenea și în altă parte. Campania de răsturnare a d-lui Mihalache, un marș asupra Bucureștilor, sau o invazie numai cu ocazia unei întruniri, erau lucruri cari nu conveneau, acum la începutul vacanței și mai ales acum când nu există prea multe formule politice pentru succesiunea la guvern.

Anumite deosebiri de vederi sunt însă reale. Unii frunțași averescani, în frunte cu d. Gr. Trancu-Iași, nu vor să dea luptei «frontului constituțional» un interes tendițios și nu vor să facă jocul celor ce împing la situații singulare. Aceasta e atitudinea d-lui Trancu-Iași, un sincer și cald luptător al prerogativelor regale. De altminteri, la georgiști, lucrurile se întâmplă la fel cu d. General Văitoianu.

Anunțarea participării d-lui Maniu la serbările dela 8 Iunie și comentariile fanteziste puteau fi folosite și pentru temperarea d-lui Mihalache, lucru ce pare că s'a și întâmplat, dacă ținem seamă de părăsirea precipitată a Chișinăului a d-lui Mihalache, pentru a se prezenta în audiență la Suveran.

Situația d-lui Tătărescu în ultimul timp n'a fost de loc ușoară. Înainte de toate, președintele Consiliului de Miniștri a avut de împăcat pe d. Dinu Brătianu, de pe urma ostilităților ce le arată Grupul H. și a numirii ultimilor subsecretari de Stat, pentru care șeful partidului nu pare a fi fost consultat la timp. Această chestiune n'a fost rezolvată și faptul a dat loc la toate supozițiile și la o sumă de svonuri, care de care mai senzaționale, cu privire la soarta guvernării.

În jurul fixării regimului de import-export s'a dat o mare luptă, cu multe repercursiuni politice. Ministrul Industriei și Comerțului, pentru a fi în linia convingerilor sale intime și pentru a promova anumite interese cu totul particulare ale infiltrației străine la noi, era pentru libertatea exportului și libera nego-

A doua chestiune, destul de grea, a fost fixarea regimului de import-export, care a fost rezolvată cu înfrângerea d-lui Manolescu-Strunga, ceiace a dat satisfacție și d-lui Dinu Brătianu și la o sumă de frunțași.

ciere a devizelor, dacă nu chiar și pentru libertatea importului. Contra acestui punct de vedere era d. Victor Antonescu și Banca Națională. Au învins aceștia din urmă și tehnica aplicării noului regim a trecut din mâinele d-lui Strunga, la Președinția Consiliului de Miniștri.

Când se spera că totul se va liniști, exploadează bomba d-lui Col. Marinescu. Surprinderea a fost generală și eșirea d-lui Mihalache firească. Președintele Consiliului de Miniștri fiind sesizat public a soluționat cazul tot public, ca un răspuns la cererea național-țărănistă. Pedepsa aplicată prefectului de poliție a fost considerată de insuficientă, dar promptitudinea cu care ea a fost dictată, răpește protestului național-țărănist valoarea politică. Astfel, aci, d. Tătărescu, a reurtaț un adevărat succes.

A fost înfrânt d. Manolescu-Strunga și a fost înfrântă

G. M. Vlădescu: Republica Disperațiilor

roman editat de *Librăria „Principele Mircea”*

Nu este un nume nou d. G. M. Vlădescu în literatura noastră. Dimpotrivă. Volumele de nuvele tipărite în diferite edituri, încep dinainte de război, iar primul său roman, „*Menuetul*“ a cunoscut o frumoasă primire din partea publicului.

Cu toate acestea, consistența sa de scriitor n'a devenit fapt decât acum un an, cu *Moartea fratelui meu*, care e altceva de cât o intenție și altfel decât o carte de divertisment. Deci, în sensul de a reține statornic un nume și de a adăoga literaturii o operă de creație, d. G. M. Vlădescu este un scriitor nou care aduce cu ultimele sale romane ceva nou și personal.

Mărturisim, — cu toată fresca așa de diversă a *Menuetului* și cu toate acele promisiuni care răsăreau în capitolele de provincialism impresionant — că nu bănuiam un asemenea atac așa de direct și de imediat al problemelor de viață și de suflet omenesc. Pe de altă parte, nu ne îngăduiam să ignorăm starea de tranziție ce trebuia să se opereze după o carte de sentimentalism dulceag.

D-l G. M. Vlădescu ne-a răsturnat

părerile, pentru câștigul literaturii românești și pentru bucuria noastră de a vedea că avem de-aface cu un scriitor adevărat. Să regrete cine-o vrea dintre cei ce morfolesc hârtia sub greoaia apăsare a condeiului și să se'ncredute.

Un succes literar, un nou scriitor e un pas ordonat pe calea desțalerii literare și un sprijin pentru voința de a gândi, de a simți și de a înfăptui a unui popor.

Dar să revenim la *Republica Disperațiilor*, romanul său de proaspătă apariție. Are acest roman o acțiune? Urmărește o realizare de artă? Fără îndoială. O acțiune de adâncime în structura sufletului omenesc și o realizare a principiului că viața devine reală numai atunci când individul o trăește în luptă continuă cu nehotărârea și cu desnădejdea și când i-a înlăturat coaja moale și formală a convenționalismului social, pentru miezul ei tare și nebănuit. Sub acest aspect dialectica d-lui Vlădescu nu-i de cât o întregire și fărâmițarea tablourilor un accent de vigoare.

Are *Republica Disperațiilor* și o teză: neîndurarea societății organi-

zate, față de indivizii care au călca sau au fost siliți de fatalitate să calce peste legile ei. Tezele nu ne sunt simpatice pentru că sunt ținute să pledeze din prea multa suficiență a autorului. Cum la d. G. M. Vlădescu aceeași suficiență lipsește pentru că a fost copleșită de puterea intuitivă a talentului, teza sa capătă obiectivitate, se amestecă și se consumă până la urmă cu viața în mod firesc și natural.

Neîndurarea, ca și proecția datoriilor și a suferințelor umane pe sfărâmurile sufletelor din *Moartea fratelui meu*, devine un mijloc de a lega firul romanului și de a-l conduce cu unitate și cu emoție crescândă până la capăt. Astfel, d. G. M. Vlădescu ne-a dat o carte plină și cuprinzătoare, scrisă la un diapazon înalt și cu o grijă constantă de a nu atinge calea bătătorită de alții cu atâta inutilă cheltuială de ambiții literare. Să sperăm că acest scriitor nu se va opri aci, pentru că d-l G. M. Vlădescu nu e un perseverent al trudei scriitoricești, ci o exteriorizare a talentului.

D. I.

Petre Bellu: Cazul d-nei Predescu

roman în *Editura Ig. Hertz*,

În colecția populară de „15 Lei“ a Editurii Ig. Hertz, a apărut de curând al doilea roman al d-lui Petre Bellu — *Cazul D-nei Predescu*.

Dacă am ține seamă de mentalitatea marilor cercuri literare în materie de debuturi și de lipsa de simpatie ce-o arată scriitorii consacrați de oficialitate pentru tipăriturile d-lui Hertz, ar trebui, de sigur, să ignorăm apariția acestui roman. Se întâmplă însă că d. Petre Bellu să fie un talent vlguros, iar scrisul său să depășească meșteșugul și dorința de a fabrica o carte, așa cum ne-au învățat, în ultimii ani, o mare parte a literațiilor, noștri. În această situație, punerea, în lumina și sublinierea valorii cărților d-lui Petre Bellu devine o datorie.

Autorul „*Apărării are cuvântul*“, a pășit în arena literară cu girul lui Panait Istrati și a cunoscut o frumoasă încurajare din partea cetitorilor. Spre deosebire de alții, n'am văzut în acest roman, nici intenția de a scorbî scrisul românesc și de a-i denatura inspirația, după cum, în general, n'am găsit nici mijloacele de a-l revoluționa. Cu toate acestea, Panait Istrati nu s'a înșelat. Dl. Petre

Bellu știe să construiască un roman. Dar nu unul dintr'acelea care cultivă lascivitatea, erotismul și dispozițiile bolnăvicioase ale unui anumit public, prin analiza subtilă a cazurilor speciale, cu șarje retorice asupra mediului social, ci un roman autentic, luat din viață. Personagiile d-lui Petre Bellu nu scoboară dintr'o lume a cărei existență și se impune s'o accepți. Suferințele lor nu se lamentează, disperarea nu e convențională și speculativă, iar gesturile nu acuză sforțări imaginative. Ori că ai trăit-o într'o dozare oare care chiar tu; ori că ai fost martorul ei, acțiunea romanelor d-lui Petre Bellu, e realitatea, cu oamenii, cu gândurile și cu simțirea lor, — de toate zilele.

Ne referim, în special, la *Cazul d-nei Predescu*, — roman concentrat, plin de unitate și debarasat în cea mai mare parte de elementul discursiv și senzațional, — care, departe de a pleda o teză: dreptul femeii de a-și apăra individualitatea, redă un adevărat colț al umanității sfâșiată de neînțelegere și constrângere. În deosebi, darul de plasticizare, evident în evocări, dar mai ales în nuanțarea și

gradarea tragismului sufletesc, este de necontestat.

Se găsește și în *Cazul d-nei Predescu* multe din scăderile de debut, pentru că d-l Petre Bellu n'a ajuns încă la concepția că literatura este o operă de creație de sine stătătoare, care conține în ea mai mult dinamism de cât orice altă tendință de a emancipa gândul și sufletul omenesc. Talentul d-lui Petre Bellu acopere însă această scădere; iar stilul, așa lipsit de strălucire cum se arată, dar simplu și plin de căldură, dă romanului său o atmosferă de sinceritate comunicativă, care exercită asupra cetitorului o mare putere de seducție.

Cu ultimul său roman, *Cazul d-nei Predescu*, d-l Petre Bellu se găsește încetățenit definitiv în scrisul nostru, ca un creator, de și n'a obținut sufragiile forurilor literare. Dacă meritul de a-l fi lansat se datorește *Editurii Ig. Hertz*, faptul nu aruncă nici o pată de umbră pe numele romanțierului și nu ne oprește de a recunoaște serviciile pe care editura în chestiune le-a adus literaturii românești.

D. C. I.

Insemnări mărunte

In cercurile politice se vorbește că plecarea la Constanța a d-lui Tătărescu este în legătură și cu anumite evenimente politice ce se vor produce.

— D. Mareșal Averescu va sosi Vineri în Capitală pentru a prezida ședința Comitetului de Direcție al partidului. Cu această ocazie se va produce clarificarea situației din partid.

— Se desminte că întrevederile d-lui Titulescu ar avea un caracter de informații în vederea constituirii unui guvern național.

— La întrunirea dela Brașov ce se va ține la 17 Iunie, va lua cuvântul și d. Iuliu Maniu. Se așteaptă declarațiuni politice de mare senzație.

— Gruparea H nu a dat nici un pas îndărăt în fața furtunii ce-a deslănțuit-o declarațiile d-lui Ghiță la Plocești. Acest lucru e confirmat de hotărârile luate în consfătuirea de Marți după prânz de la d. Frigator.

— In curând, d. Dem. I. Dobrescu va face declarații importante cu privire la activitatea primarială a d-lui Donescu.

— Pregătirile militare ale Italiei pentru rezolvarea situației din Africa urmează cu febrilitate. S'au dat dispoziție familiilor italiene pentru a părăsi Abisinia.

— Armistițiul între Bolivia și Paraguay a fost încheiat.

— Conflictul chino-japonez a luat din nou calea ciocnirilor militare. Se pare că adevăratul război în Extremul orient abia acum începe.

— Odată cu transportul lăzilor care conțin arhiva românească trimisă în Rusia în timpul războiului, se aduc în țară osemintele lui Dimitrie Cantemir.

Această altă restituire simbolică nu pare să fie urmată de cea a tezaurului confiscat de Soviete.

— Jurnalul Consiliului de Miniștri pentru emiterea tranșei B a împrumutului de înzestrare a fost întocmit.

— Încheierea acordului naval anglo-german a produs o puternică impresie la Paris și la Roma, ca și cuvintele rostite de principele moștenitor al Coroanei.

Teatrul Cinema ARO

Transatlantic

Suberba realizare cu Nancy Carroll și Gené Raymond

Marele succes al stagiunii de vară

„Luna Cărbușului“

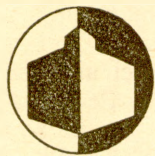
La Teatrul Cărbuș — Compania C. Tănase

Străjeri și Străjerițe Cercetași și Cercetașe Premilitari

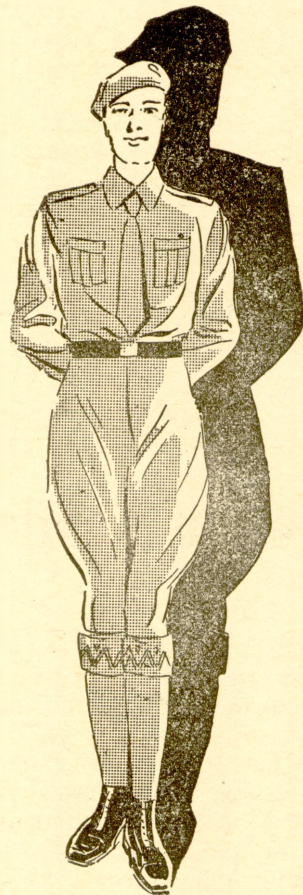
găsiți echipamente complete cu prețurile cele mai ieftine numai la Galeries Lafayette

PENTRU SPORTIVI :

Pantaloni din panama beige, garantat la spălat și soare . . Lei **250**
Pantaloni albi și beige din gabardină, țesătură specială . . Lei **350**
Pantaloni albi de tenis din rips special, garantat la spălat Lei **450**

GALERIES LAFAYETTE

Făină de Lux din Noua Moară **Gagel** Cea mai bună Cea mai căutată

VIZITAȚI

Strandul „Moara Ciurel“

Singurul din București cu apă curgătoare
2 plaje mari, 2 restaurante. Autobuz No. 8

„CREDITUL MINIER”

Societate anonimă română pentru dezvoltarea industriei miniere

Convocare

În conformitate cu statutele societății, d-nii acționari sunt convocați în adunarea generală ordinară, în ziua de 20 Iunie 1935, ora 11, în sala Cercului comerțului, finanțelor și industriei din localul Camerei de comerț str. Burselor Nr. 4, pentru a delibera și decide asupra următoarelor chestiuni:

1) Aprobarea dării de seamă, a bilanțului și contului de profit și pierdere, încheiate la 31 Decembrie 1934.

2) Descărcarea consiliului de administrație de gestiunea sa pe exercițiul 1934.

3) Ratificarea cooptării de membri în consiliul de administrație, făcută de consiliu, conform art. 10 din statute.

4) Alegerea de membri în consiliul de administrație în locul celor al căror mandat expiră la 31 Decembrie 1935.

5) Alegerea a 5 censored și 5 censored supleanți.

Pot lua parte la adunarea generală toți acționarii înscrși în registrul societății cu 15 zile înainte de adunare.

Acțiunile vor trebui depuse la sediul societății, în București, b-dul Take Ionescu nr. 43, cel mai târziu până la ziua de 15 Iunie inclusiv, respectiv 22 Iunie, în caz de amânare.

Conform art. 29 din statute, procurile trebuie depuse în același loc cu cel puțin 3 zile înainte de adunarea generală, adică până în ziua de 17 Iunie, respectiv 24 Iunie, în caz de amânare.

Dacă în ziua adunării nu se va întruni quorumul prevăzut prin statute, ședința se va ține în ziua de 27 Iunie 1935, în același loc și la aceeași oră când adunarea va putea lucra valabil, oricare ar fi partea de capital prezentă sau reprezentată, fără vreo altă convocare.

Consiliul de Administrație

CREDITUL MINIER — S. A. R., BUCUREȘTI

Bilant la 31 Decembrie 1934

ACTIV		PASIV	
Casa și disponibil la bănci lei	13.615.686	Capital lei	605.000.000
Stocuri de țiței și derivate "	44.333.459	Fond de rez. statutar "	158.044.711
Debitori "	321.707.343	„ „ „ special "	19.363.177
Participațiuni "	240.801.704	„ „ „ pentru creanțe du- bioase lei	5.000.000
Materiale "	88.224.441	Casa de prevedere a func- ționarilor lei	29.596.100
Sonde și instalațiuni "	426.423.504	Dividende neridicate "	1.503.272
Cisterne și material rulant "	47.159.210	Creditori "	235.027.575
Mobilier și vehicule "	1	Creditori pentru materiale "	77.358.788
Terenuri petrolifere și concesiuni miniere "	76.083.768	Redevență datorată Statului "	34.646.247
Imobile "	39.995.672	Cont tranzitoriu "	132.804.919
Drepturi de redevență "	1		1.298.344.789
Lei	1.298.344.789		
Conturi de ordine:		Conturi de ordine:	
Garanții statutare, efecte, acceptațiuni, ga- ranții, creațiuni și titluri depuse . . . lei	825.652.320	Deponenți de garanții statutare efecte, acceptațiuni, garanții, cau. și tit. depuse	825.652.320

PROFIT ȘI PIERDERE

la 31 Decembrie 1934

DEBIT	CREDIT
Cheltuieli generale	28.212.758
Cheltuieli de exploatare, șantieră rafinării, vânzării	185.760.965
Impozite și taxe miniere, redevența Statului, taxe de consumație, drumuri, export	94.150.299
Transport pe C. F. R. și conductă	78.971.757
Dobânzi și comisioane	13.325.668
Costul țițeiului și al produselor cumpărate inclusiv redevența particularilor	68.317.568
Amortizări	63.395.057
	532.134.072
	Venitul brut din vânzarea țițeiului, deri- vateilor, redevențelor cupoane etc.
	532.134.072

Președintele consiliului de administrație, N. P. Ștefănescu.

Director general, ing. M. N. Constantinescu

Contabilitatea generală, I. Enăchescu

Conform dispozițiunii art. 186, din codul comercial, am examinat prezentul cont de profit și pierdere pe care l-am găsit în regulă și în concordanță cu registrele societății

Cenzori: G. Gretzeanu, N. Saegiu, G. Cioflec, Ion M. Dumitrescu, C. Grigoriu.